

Agent Pávek chce „zachránit“ důchodovou reformu. V čem vězí spory vlády a opozice

- editor007 | 25. března 2024

ČESKO: Vládní důchodová reforma, či přesněji řečeno parametrické změny v současném důchodovém systému, stojí na třech základních krocích: pozdějším odchodu do důchodu, tvrdším zdanění práce a sníženým růstem důchodů.

Jde o rovnici, která vychází z neutěšených demografických předpokladů o stárnutí populace a pokud se má změna pohybovat v současných parametrech systému, není příliš kam jinam „sáhnout“. Vzniká však z minulosti dobře známá situace. Prezident Petr Pavel sice optimisticky naznačil, že opozice nemá problém se všemi změnami. Jenže se všemi podstatnými ano.

Systém důchodového pojištění skončil loni v dosud nejvyšším schodku 72,8 miliardy korun. Odpovídá to zhruba procentu HDP. Pokud by se úpravy neprovedly, podle odhadů by v polovině století deficit dosahoval ročně pěti procent HDP, v dnešních cenách tedy kolem 350 miliard korun. Zatímco teď přispívá na jednoho starobního důchodce v průměru 3,5 pracujících lidí, v polovině století to budou dva. Vláda s opozicí se na řešení situace zásadně neshodují, v tomto týdnu má do jednání vstoupit prezident Petr Pavel. Ve čtvrtek se má uskutečnit setkání zástupců koalice s opozicí, ke kterému chce prezident pozvat i nespecifikované odborníky.

Podle návrhu reformních změn by se měla nově každý rok věková hranice přehodnocovat podle doby dožití lidem, jimž bude zrovna 50 let. Odsouvat se má nejvýš o dva měsíce ročně. Postupně se má snížit výpočet nových důchodů, zohledňovat se při něm má menší část výdělku. Minimální penze by měla odpovídat 20 procentům průměrné mzdy. Nyní je to deset procent a k tomu 770 korun. Zavést by se mohl sdílený základ manželů pro výpočet penze. Výchovné by mělo zůstat na třetí a další dítě, na první dvě děti by se započítával při stanovení důchodu fiktivní výdělek. Pracujícím důchodcům by se měly odpustit sociální odvody místo zvyšování penze za odpracovanou dobu navíc.

Vláda s opozicí na změnách nenachází společnou řeč dlouhodobě, například místopředsedkyně ANO a bývalá ministryně financí Alena Schillerová [označila](#) v minulosti chystané vládní kroky za „odfláknutý paskvil, který do důchodového systému nepřinese jedinou korunu navíc a je nevýhodný pro drtivou většinu penzistů“, nedávno začala mluvit o tom, že pokud změny projdou bez souhlasu opozice, hnutí ANO je podrobí v případě volebního vítězství kompletní „revizi“.

Navíc, již schválené změny v důchodech hnutí ANO torpéduje u Ústavního soudu. První stížnost mířila na jednorázové snížení mimořádné valorizace, tu už soud zamítl. Na řadě je však dlouhodobější penzijní novela, která už změnila pravidla předčasných důchodů, opozici vadí především chybějící přechodné období.

Ministr práce Marian Jurečka (KDU-ČSL) se naopak zaklíná tím, že se s opozicí snažil jednat mnohokrát a nedostává se mu konstruktivní kritiky. Hnutí ANO naopak tvrdí, že mu k psaní připomínek chybí podklady, které jim vláda nedodala. Nyní se chce do jednání zapojit prezident Petr Pavel, který už předtím jednal zvláště s oběma stranami. Na dosavadních samostatných schůzkách s ministrem Jurečkou a zástupci ANO se podle Pavla podařilo identifikovat možný prostor pro kompromis v některých ze sporných bodů.

Opozice má přitom zásadní problémy s těmi částmi reformy, bez kterých nedává příliš smysl. Například v případě oddalování věku odchodu do důchodu volá hnutí ANO po zohlednění doby dožití

ve zdraví. Ta však už nyní zdaleka nestačí ani na hranici 65 let a řadu let v kuse stagnuje výrazně pod evropským průměrem na zhruba 62 letech. SPD pak navyšování důchodového věku odmítá kategoricky.

Podle dřívějšího vyjádření prezidenta Pavla jsou mezi hlavními problémy návrhu stanovení věku odchodu do důchodu, předčasné odchody u náročných povolání a jejich definice. ANO má pak výhrady k pěti bodům z 12. Hnutí vadí hlavně navyšování věku pro nástup do penze, snížení výpočtu penzí i nastavení pravidel dřívějšího důchodu za práci v rizikovém prostředí.

Premiér Petr Fiala (ODS) však už dříve řekl, že vláda změny v penzích prosadí, i kdyby to muselo být „na sílu“. Dodal, že bude rád, když tak zásadní změny podpoří opozice. Je si vědom, že normy týkající se penzí by měly být přijaty napříč politickým spektrem, aby po změně vlád nebyly rušeny, jako se tomu už jednou stalo. Veřejná debata podle něj nicméně probíhá a s představiteli opozice o principech ministr práce a sociálních věcí opakovaně jednal.

Výdaje na penze a správu činily loni přes 692,3 miliardy korun. Na starobní, invalidní a pozůstalostní důchody se v minulém roce ve srovnání s rokem 2022 vyplatilo o 97,2 miliardy korun víc. Penzijní výdaje tak vzrostly téměř o 17 %. Příjmy na pomyslném důchodovém účtu rostly pomaleji, a to o osm procent. Na odvodech se vybralo 619,5 miliardy korun. V deficitu je systém i letos. V lednu byl v minusu 8,1 miliardy korun. Je to ale zhruba o čtvrt miliardy méně než loni, vyplývá z údajů, které zveřejnilo ministerstvo financí.

[ZDROJ](#)